

Tusnádiné Ágoston Márta

Új vizsgálati lehetőségek a NAV számla XML segítségével

IV. szekció

2016.09.09. (péntek)

09:30 – 10:00

Arra invitálom Önöket, hogy gondoljuk végig együtt, mennyi mindenre használhatjuk a könyvvizsgálat során a 2016. január 1-jétől kötelezően előírt „adóhatósági ellenőrzési adatszolgáltatás”-t (NAV Számla XML).

Az információk bekérése az egyik meghatározó módszer a könyvvizsgálati bizonyítékok gyűjtésekor. Arra törekszünk, hogy minél több információt szerezzünk, amelyek alátámasztják, vagy éppen megcáfolják a beszámolóban szereplő állításokat. Az egyik ilyen adatállomány lehet például a számla XML, amit az ügyfél állít elő a saját számlázó programjából (vagy programjaiból). Ebben a file-ban rendelkezésre áll az összes kimenő számla, amelyet az adott programmal állítottak ki. Az adatok lekérdezését az ügyfél készíti el, de célszerű a könyvvizsgálónak megadni a lekérdezés szempontját, hiszen mi fogunk dolgozni az adatbázissal. Ez lehet a számla kelte vagy a számla sorszáma szerinti szűrés.

A számla XML előnyei:

- egyrészt **új vizsgálati lehetőségeket kínál** a könyvvizsgáló részére, amelyekre eddig nem volt információja,
- másrészt **célirányosabb vizsgálatot tesz lehetővé** a könyvvizsgálat során.

A magyar **könyvvizsgáló szoftverek nagy része tudja importálni a számla XML-t** (akár többet is), így megkönnyítik annak „értelmezését”, felhasználását. A számla XML több mint 150 adattípust tartalmaz, így önmagában is megfelelő alapja lehet az árbevétel és vevők vizsgálati terület egyes állításainak alátámasztására, illetve a vizsgálat módszerének meghatározására.

Hasznos információt adhat a könyvvizsgálat megtervezésekor és a végrehajtás során, ha a könyvvizsgáló programunk különböző szempontok szerinti **összesítéseket készít az üzleti év során kiállított számlákról**. Ezek a táblázatok hatással lehetnek a további könyvvizsgálati eljárások megtervezéséhez. Ezekből mutatok néhány mintát, és felvetek egy-egy kérdést, amely rögtön megfogalmazódik bennünk, amikor rendelkezésünkre állnak ezek az összesítő táblázatok. Például milyen információt nyújt a számla XML az időbeli elhatárolások vagy a fordulónap utáni események vizsgálatához?

A könyvvizsgáló program segítségével, **egyetlen gombnyomással ki tudjuk listázni** például az összes előleg számlát, sztornó számlát, közvetített szolgáltatást is tartalmazó számlákat, készpénzes számlát, a lényegességet meghaladó végösszegű számlákat, egy adott partner vagy a kapcsolt vállalkozások részére kiállított számlákat, ... stb. és még rengeteg kimutatást készíthetünk vele. Ezen kívül automatikusan előállnak a sorszám tartományokhoz kapcsolódó vizsgálati eredmények is (a kimenő számlák teljességének vizsgálatához).

Mivel szoftver oldalról tekintjük át a számla XML állományt, fontos kihasználni azt az előnyt, amelyet

- az audit XML,
- az adófolyószámla XML és
- a számla XML

együttes használata biztosít. Ez utóbbi kettő **minden ügyfél rendelkezésére áll**, elvileg **nem függ attól, hogy milyen könyvelési rendszert használ**. Önmagában az adófolyószámla XML és a főkönyv összevetése is hasznos segítséget jelent, amit egyes programok már két éve nyújtanak. Most ezt a funkciót kibővítve a számla XML adatbázissal, a **főkönyvi adatokon kívül további 2 különböző forrásból származó adathalmazzal is dolgozhatunk, kihasználva az összekapcsolás előnyeit**. Az áfa adónemben – ahol az adózás területén nem elhanyagolható a kockázat – havi szinten elő tudjuk állítani az adóbevallás legfontosabb sorait, valamint ezzel az adattal egy újabb és részletesebb egyeztető tábla áll a rendelkezésünkre a program segítségével. Amíg korábban csak kézi adatrögzítéssel tudtunk egyeztető táblát készíteni, most a program leválogatja az XML állományból az adatokat, így kevesebb a manuális adatrögzítés és **csökkenhet az áfa vizsgálatra fordított idő**. De ellenőrizhetjük például azt is, hogy a készpénzes számlák bekerültek-e a pénztárba? Össze tudjuk vetni a havi árbevételt a havi adóalappal, ahol további vizsgálat tárgya lehet az eltérések beazonosítása. Egy lekérdezéssel **könnyen meggyőződhetünk egy adott termék piaci értékéről** (eladási áráról), információt szerezve ezzel a készletérték esetlegesen elszámolandó értékvesztésének összegéhez... stb.

Tehát az XML adatállományok birtokában számos **automatizmus segíti a hatékony könyvvizsgálat megvalósulását**. Az adatállományok elektronikus feldolgozási, felhasználási lehetőségei az informatika és a könyvvizsgáló szoftverek segítségével évről évre egyre inkább **természetes részei lesznek a könyvvizsgálati munkának**, és fokozódó mértékben játszanak szerepet a minőség és a hatékonyság javulásában.